

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/155/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220207874
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7220207874.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobkyne: Z. E., K.. X.X.XXXX, O. B. S., Č. XX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, o zaplatenie 500 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 24C/43/2020-110 zo dňa 4. júna 2021

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 24C/43/2020-110 zo dňa 4.6.2021 vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 500 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu 100 %.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným rozsudkom konanie v časti o zaplatenie 5 % úrokov z omeškania zo sumy 500 € od 28.7.2020 do zaplatenia zastavil. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 500 € do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 € s odôvodnením, že ako spotrebiteľka sa v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Co/245/2017 úspešne domáhala určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, uzavretej so žalovaným dňa 27.5.2013, na základe ktorej malo dôjsť k plneniu v prospech žalovaného v celkovej sume 2.632,98 € pri poskytnutom úvere 1.001 €, teda žalovaný sa snažil na jej úkor obohatiť o sumu odplaty 1.631,98 €. Žiadané finančné zadosťučinenie považuje za primerané vo vzťahu k výške plnenia, ktorého sa žalovaný domáhal na základe neplatnej zmluvy s odôvodnením, že zo strany žalovaného došlo k neprijateľnému konaniu už na začiatku zmluvného vzťahu a toto vyústilo do zbytočných a časovo aj psychicky náročných konaní pred súdom, kde ako spotrebiteľka obhajovala porušenie svojho práva a bola úspešná.

3. Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/245/2017 zo dňa 9.8.2018 vo veci žalobkyne Z. E. proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. o určenie neplatnosti zmluvy, bol zmenený rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 25C/184/2015 zo dňa 25.5.2017 tak, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8300059142 zo dňa 27.5.2013, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je neplatná. Vzal za preukázané, že dňa 27.5.2013 žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyni ako spotrebiteľke na základe vyššie uvedenej zmluvy spotrebiteľský úver vo

výške 1.001 €. Celková čiastka, ktorú mala spotrebiteľka na základe tejto zmluvy uhradiť, predstavovala 2.632,98 €, z čoho súd uzavrel, že žalovaný sa snažil obohatiť na úkor žalobkyne o sumu 1.631,98 € ako odplatu za poskytnutý úver.

4. Právne súd posudzoval vec podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom vzal za preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľka úspešne uplatnila na súde porušenie svojich práv, čo vyplynulo z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/245/2017 zo dňa 9.8.2018. Z tohto rozsudku vyplýva, že súd určil neplatnosť zmluvy o revolvingovom (spotrebiteľskom) úvere z dôvodu porušenia predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, nedodržania mechanizmu kontraktácie pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ďalších podstatných náležitostí zmluvy. Konštatoval, že takáto zmluva je uzavretá v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) v spojení s ust. § 39 OZ. Žalobkyňa tak splnila podmienku úspešného uplatnenia práva tým, že predložila vyššie uvedený rozsudok, ktorým bol v jej prospech ako spotrebiteľky judikovaný konkrétny nárok z porušenia práva a splnila tak podmienky pre vznik nároku na primerané finančné zadostučinenie. Vznik ujmy pritom nie je potrebné skúmať a zo strany žalobkyne preukazovať, nakoľko pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie postačuje samotné porušenie práva alebo povinnosti.

5. Súd konštatoval, že zo strany žalovaného došlo k neprijateľnému konaniu už na začiatku ich zmluvného vzťahu a toto vyústilo do ďalších zbytočných a časovo aj psychicky náročných konaní pred súdom, pričom súd napokon deklaroval porušenie práv spotrebiteľa, preto považoval sumu primeraného zadostučinenia vo výške 500€ za primeranú, a to aj s prihliadnutím na výšku plnenia, ktorého sa žalovaný domáhal na základe takejto neplatnej zmluvy. Na podklade neplatnej zmluvy bolo žalobkyňi ako spotrebiteľke poskytnuté plnenie vo výške 1.001 €, žalovaný však žiadal vrátenie finančných prostriedkov v celkovej sume 2.632,98 €, teda suma, o ktorú sa žalovaný chcel obohatiť titulom odplaty za poskytnutý úver, predstavovala 1.631,98 €.

6. O zastavení konania v časti o zaplatenie úrokov z omeškania súd rozhodol podľa ust. § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP na základe čiastočného späťvzatia žaloby žalobkyňou v tejto časti.

7. O náhrade trov prvoinštančného konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a vzhľadom na plný úspech žalobkyne v spore priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o zastavení konania v časti o zaplatenie 5 % úrokov z omeškania zo sumy 500 €, podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP a navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zmeniť tak, že súd žalobu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov celého konania. V dôvodoch odvolania namietal rozpor napadnutého rozsudku s § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., čo do základu nároku a za nepreskúmateľný považoval rozsudok čo do výšky priznaného nároku. Argumentoval tým, že o neplatnosti úverovej zmluvy bolo v súdnom konaní rozhodnuté na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, a nie na základe porušenia práva spotrebiteľa, upraveného zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo iným predpisom, upravujúcim ochranu spotrebiteľa. Všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka nie sú ustanoveniami určenými s cieľom ochrany spotrebiteľa, ale ide o všeobecné ustanovenia platné pre všetky súkromnoprávne vzťahy. Považoval preto za nepreukázané splnenie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Podľa názoru žalovaného neobstojí ani záver súdu o časovo a psychicky náročných konaniach, pretože žalobkyňa sa súdnych konaní nezúčastnila. Poprel aj správnosť záveru súdu, že žalovaný sa snažil obohatiť o sumu 1.631,98 €, keďže predmetom súdneho konania nebolo rozhodovanie o žiadnej skutočnosti, kedy by sa mal žalovaný snažiť získať obohatenie. Nebola tak preukázaná súvislosť medzi porušením práva žalovaného a jeho snahou získať obohatenie. Zo všetkých týchto dôvodov považuje rozsudok za vecne nesprávny.

9. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. K tvrdeniu žalovaného o nesplnení podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva spotrebiteľa, keď súdom bolo konštatované len porušenie všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, žalobkyňa uviedla, že s takouto interpretáciou záverov Krajského súdu v Košiciach, prijatých v rozsudku sp. zn. 3Co/245/2017 zo dňa 9.8.2018, nesúhlasí. Poukázala na zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý v § 9 ods. 1 určuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že nárok na primerané finančné zadostučinenie predpokladá úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti

ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo iným osobitným predpisom, ktorým zákonodarca mal na mysli najmä právne predpisy zakotvujúce ochranu spotrebiteľa. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie teda vzniká aj v prípade, ak žalovaný porušil niektorú z povinností, ktoré sú mu dané na základe príslušného právneho predpisu, zohľadňujúceho ochranu spotrebiteľa; v prejednávacom prípade je to najmä zákon o spotrebiteľských úveroch platný a účinný v čase podpisu zmluvy v spojení s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ak žalovaný už na začiatku zmluvného vzťahu jemu danú povinnosť koncipovanú v ust. § 9 ods. 1, či ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. nesplnil, tým z jeho strany došlo k porušeniu zákonom mu daných povinností, týkajúcich sa formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj predzmluvnej informačnej povinnosti. V korelácii s týmito povinnosťami zároveň porušil právo spotrebiteľa na zákonom korektnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. písomnú formu zmluvy, ako aj dodržanie obligatórnych náležitostí, ako aj právo na informácie pred podpisom zmluvy ako takej. Porušenie týchto povinností zo strany žalovaného potom spôsobilo neplatnosť zmluvy, či bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru a stratu nároku na akékoľvek úroky či poplatky. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu pritom vyplýva porušenie viacerých práv žalobkyne ako spotrebiteľky. Neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola vyslovená z dôvodu porušenia práv spotrebiteľa, a to najmä s poukazom na ust. § 4, § 9 a § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s ust. § 52 a nasl. OZ. Tým, že súd žalobe vyhovel, mal za preukázané porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľky a tieto závery sú potom kľúčové aj v konaní o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. K tvrdeniu žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu v otázke priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňa uviedla, že podmienkou pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie nie je preukázanie ujmy a jedinou podmienkou je preukázanie úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti na súde, čo zo strany žalobkyne splnené bolo. Za nesprávnu považuje argumentáciu žalovaného o vylúčení psychickej náročnosti súdnych konaní, keďže sa ich žalobkyňa nezúčastňovala, pretože to, či spotrebiteľ v konaní vystupuje osobne alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu, nič nemení na náročnosti, či dopade takéhoto konania na psychiku spotrebiteľa. Spotrebiteľ nikdy nemá úspech v spore istý a vždy podstupuje riziko prehry a na ňom leží ťarcha konania, ktoré mu môže, ale nemusí priniesť obhájenie jeho porušených práv. Dôkazom časovej, ako aj psychickej náročnosti pôvodného súdneho konania je aj skutočnosť, že súd prvej inštancie v pôvodnom konaní žalobu spotrebiteľa zamietol a uvedené rozhodnutie zmenil v prospech spotrebiteľa až odvolací súd. Tieto skutočnosti pritom vyplývajú zo samotnej podstaty súdneho konania, a preto ich nie je potrebné osobitným spôsobom dokazovať. K argumentácii žalovaného o tom, že predmetom pôvodného súdneho konania nebola snaha veriteľa bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa žalobkyňa uviedla, že opätovne ide o prekrúcanie záverov súdu. Súd prijal záver o primeranosti finančného zadosťučinenia s poukazom na neprimeranú výšku odplaty, ktorú sa žalovaný, nebyť vyhlásenia o neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a bezúročnosti poskytnutého úveru, snažil od spotrebiteľa získať. Záver o snahe žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa vyplýva zo samotnej podstaty neplatnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej plnenie žalovaný od spotrebiteľa vyžadoval až do momentu, kedy o jej posúdenie požiadal spotrebiteľ zo strany súdu. Pre rozsah finančného zadosťučinenia pritom zákon neustanovuje žiadne kritéria a jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia, ktorá patrí do kompetencie súdu. O jej výške rozhoduje súd na základe voľnej úvahy s prihliadnutím na návrh žalobcu. Aj na základe rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 kritériom pre stanovenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia môže byť napríklad výška bezdôvodného obohatenia veriteľa na úkor spotrebiteľa alebo výška sumy, o ktorú sa chcel obohatiť veriteľ na úkor spotrebiteľa. Poukázala aj na rozhodnutia krajských súdov SR v iných obdobných veciach, ktorými bolo priznané oveľa vyššie primerané finančné zadosťučinenie. Zo všetkých týchto dôvodov považuje odvolanie za nedôvodné a napadnutý rozsudok za vecne správny.

10. Žalovaný v replike zopakoval argumenty uvedené v odvolaní.

11. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

13. Rozsudok je vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 500 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 15.2.2022 o 13.50hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 8.2.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

15. Žalovaný uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b/), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

16. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené.

17. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a neboli zistené žiadne vady, týkajúce sa procesných podmienok, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil v časti o priznaní finančného zadosťučinenia v sume 500 € podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

18. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku v tejto časti, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje.

19. Odvolacie námietky žalovaného nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

20. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o splnení všetkých zákonných predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zhodne so súdom prvej inštancie považuje priznané finančné zadosťučinenie vo výške 500 € za primerané s ohľadom na kritéria, ktoré súd zohľadnil pri určovaní tejto výšky.

21. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k vyššie uvedeným záverom s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a nenáležitá je preto odvolacia námietka žalovaného o nepreskúmateľnosti záverov súdu prvej inštancie.

22. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovne :

23. Predmetom konania je nárok na primerané finančné zadosťučinenie, vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý vzniká, ak sú splnené podmienky stanovené zákonom, a to :

a/ spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv alebo povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi,
b/ je úspešný.

24. V prejednávanej veci podstatou odvolacích námietok je tvrdenie žalovaného o nesplnení zákonných podmienok pre priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyni a neprímeranosť výšky priznaného finančného zadosťučinenia.

25. Podľa ust. § 3 ods. 5 poslednej vety zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenia od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

26. Ako vyplýva z vyššie citovaného zákonného ustanovenia, jedinou podmienkou pre priznanie finančného zadosťučinenia je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

27. Otázkou úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia vysvetlil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016 a sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019.

28. Najvyšší súd v súvislosti s ust. § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. uviedol, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

29. V rozhodnutí sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 najvyšší súd nadviazal na vyššie uvedené závery a zároveň sa zaoberal otázkou, či je možné priznať primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. bez toho, aby bola v konaní preukázaná existencia a výška vzniknutej ujmy a bez toho, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Uviedol, že ust. § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľovi. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Je preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

30. Vychádzajúc z vyššie citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu odvolací súd konštatuje, že možno priznať primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. bez toho, aby bola v konaní preukázaná konkrétna ujma, či už materiálna alebo nemateriálna (morálna) a bez toho, aby spotrebiteľ musel preukazovať výšku vzniknutej ujmy.

31. Žalobkyňa úspešne uplatnenie porušenia jej práv a povinností žalovaného preukázala rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/245/2017 zo dňa 9. augusta 2018, ktorým súd určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8300059142 zo dňa 27.5.2013, uzavretá medzi stranami sporu, je neplatná. Neplatnosť tejto spotrebiteľskej zmluvy súd vyslovil s poukazom na nedodržanie zákonnej formy (písomnej) uzatvorenia takejto zmluvy, zároveň konštatoval mnohonásobné porušenie práv spotrebiteľa v kontexte ust. § 4 a § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ust. § 52 a nasl. OZ a v kontexte ustanovení zmluvy o neprimeranej výške odplaty, ročnej úrokovej miere, či o hrubej nerovnováhe práv a povinností strán v neprospech slabšieho spotrebiteľa a nadvlády veriteľa nad spotrebiteľom. Predmetné rozhodnutie obsahuje komplexné vyhodnotenie viacerých aspektov neprijateľnosti postupu veriteľa vo vzťahu k spotrebiteľovi a porušenia viacerých jeho práv (mechanizmus uzavretia zmluvy je v rozpore s dobrými mravmi, výška RPMN predstavuje neprimerané navýšenie, výška ročnej úrokovej sadzby je neprimerane vysoká a prieči sa dobrým mravom, zmluva nezodpovedá požiadavkám stanoveným v zákone o spotrebiteľských úveroch a jej obsah zakladá hrubú

nerovnováhu práv a povinnosti v neprospech slabšieho spotrebiteľa). Tým bolo preukázané porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľky a povinností žalovaného pri uzavieraní spotrebiteľskej zmluvy so žalobkyňou. Bola tak splnená zákonná podmienka pre vznik nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

32. Nenáležitá je preto odvolacia námietka žalovaného, že v súdnom konaní bolo rozhodnuté o neplatnosti úverovej zmluvy iba na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a nie na základe porušenia práv spotrebiteľa upravených zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo iným predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa. Ochrana spotrebiteľa je zabezpečená aj samotným zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý podrobne upravuje náležitosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch, ako aj následky ich nedodržania a rovnako ochrana je zabezpečená aj prostredníctvom ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, upravujúcich spotrebiteľské zmluvy.

33. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, zákon č. 250/2007 Z.z. nestanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť, s výnimkou, že toto musí byť primerané.

34. Určenie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou úvahy súdu a súd určí, aká výška finančného zadosťučinenia je primeraná vždy s ohľadom na okolnosti danej veci. Nemôže ísť teda o úvahu svojvoľnú a túto musí súd v odôvodnení rozsudku vysvetliť tak, aby bolo zrejmé, prečo práve priznanú sumu finančného zadosťučinenia považuje za primerané finančné zadosťučinenie v danej konkrétnej veci.

35. Aj keď podmienkou priznania finančného zadosťučinenia nie je vznik ujmy ani hrozba ujmy spotrebiteľovi v dôsledku porušenia jeho práva dodávateľom, existujúca alebo hroziaca ujma môže byť jedným z kritérií pre posudzovanie primeranosti výšky finančného zabezpečenia.

36. Súdna prax doposiaľ vychádzala pri posudzovaní primeranosti finančného zabezpečenia z kritérií, akými sú rozsah, v akom dodávateľ svoje povinnosti porušil, aké majetkové plnenie dodávateľ získal na úkor spotrebiteľa v dôsledku porušenia svojich povinností, hoci na nich nemal nárok, zohľadňuje dobu trvania protiprávneho stavu, nevyhnutnosť domáhania sa práv v súdnom konaní, vzniknutú, prípadne hroziacu ujmu spotrebiteľovi.

37. V tu prejednávanej veci žalobkyňa určila výšku finančného zadosťučinenia ako 30 % zo sumy, ktorú by bol žalovaný nedôvodne získal (1.631,98 €), pokiaľ by nedošlo rozhodnutím súdu k určení neplatnosti úverovej zmluvy a k zisteniu dôvodov aj pre jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť, pričom ujma jej vznikla v nemajetkovej sfére, keď sa musela domáhať ochrany svojich práv v súdnom konaní. Vzniku majetkovej ujmy žalobkyňa zabránila práve podaním žaloby vo veci samej a dosiahnutím úspechu v súdnom konaní o jej žalobe.

38. Zo súdneho konania o žalobe žalobkyne o neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy vyplýva, že ak by nedošlo k vysloveniu jej neplatnosti, žalovaný by mal na jej základe nárok na vyplatenie sumy 2.632,98 € pri poskytnutom úvere 1.101 €, teda získal by tak sumu 1.631,98 € titulom odplaty za poskytnutý úver, ktorá mu nepatrí. Túto sumu by získal požadovaním plnení zo spotrebiteľskej zmluvy od žalobkyne aj bez súdneho konania, preto nenáležitá je jeho odvolacia námietka, že o túto sumu sa nesnažil obohatiť, pretože rozhodovanie o nej nebolo predmetom súdneho konania.

39. Táto hroziaca majetková ujma žalobkyni je jedným z kritérií pre posudzovanie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia.

40. Ako je zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozsudku, uvedené kritérium nebolo jediným pre posúdenie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia, pretože súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že zo strany žalovaného došlo k neprijateľnému konaniu už na začiatku zmluvného vzťahu a toto vyústilo do časovo a psychicky náročného súdneho konania. Súd teda zohľadnil, že došlo k závažnému porušeniu práv žalobkyne žalovaným v súvislosti s uzavretím spotrebiteľskej zmluvy a toto závažné porušenie bolo spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu vo výške 1.631,98 €, spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru prostredníctvom odplaty za úver.

41. S týmito úvahami sa stotožňuje aj odvolací súd a dopĺňa, že protiprávny stav trval od uzavretia zmluvy dňa 27.5.2013 až do 9.8.2018, pričom žalobkyňa bola nútená domáhať sa svojich práv v súdnom konaní žalobou zo dňa 20.3.2015 a úspech dosiahla až na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 9.8.2018. Viac ako tri roky trvajúce súdne konanie nepochybne predstavuje negatívny zásah do bežného života a je spôsobilý privodiť ujmu v súkromnom živote vo forme strachu, neistoty, nepríjemných pocitov zo súdneho konania a z jeho výsledku, a to bez ohľadu na to, či spotrebiteľ sa osobne zúčastňuje súdneho konania alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu. To, či sa spotrebiteľ osobne (ne)zúčastnil pojednávania, nezohráva v posúdení otázky časovej a psychickej náročnosti konania žiaden význam.

42. Vyhodnotením všetkých vyššie uvedených kritérií odvolací súd dospel k záveru, že priznané finančné zadosťučinenie vo výške 500 € je primerané porušeniu práv žalobkyne a povinností žalovaného, ako boli vyššie uvedené a takto priznané finančné zadosťučinenie plní tak funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú.

43. Úvaha súdu prvej inštancie o výške finančného zadosťučinenia preto nevybočila z medzí a hľadísk ustanovených zákonom a priznaná výška je primeraná okolnostiam prejednávanej veci.

44. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov prvoinštančného konania ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadňujúc ust. § 251 CSP.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).